

WINOB-DOSSIER

West-Vlaams Informatienetwerk van Openbare Bibliotheken

Bevraging provinciale wisselcollecties

Mei – juni – juli 2008

Opstelling: Stefaan Froyman
Verwerking: Annelies Vandekerckhove

Inhoud:

1 Inleiding.....	3
2 Algemene informatie	4
3 Resultaten evaluatieformulieren	5
3.1 Vraag 1: Ik maakte gebruik van de wisselcollecties van de provincie	5
3.2 Vraag 2: Ik maak gebruik van de wisselcollecties uit andere bron / organisatie	7
3.3 Vraag 3: Ik maakte geen gebruik van wisselcollecties omdat... ..	8
3.4 Vraag 4: Hoe kunnen wisselcollecties in de toekomst best georganiseerd worden	9
3.5 Vraag 5: De uitleentermijn van wisselcollecties (6maand) was... ..	10
3.6 Vraag 6: Indien nog verder wisselcollecties aangeboden worden dan gaat prioriteit naar	11
3.7 Andere opmerkingen	12

Inleiding:

In gezamenlijk overleg tussen het Steekgericht Bibliotheekbeleid van de provincie West-Vlaanderen en de bibliotheek van Brugge werd beslist om in 2008 het centraal systeem van wisselcollecties stop te zetten.

Natuurlijk beseft men ten volle dat nog een aantal bibliotheken intens gebruik maken van dit systeem maar we willen op zoek gaan naar een andere aanpak.

Een aanpak waarbij beter in beeld wordt gebracht waar de behoeften van de bibliotheken liggen en hoe die het best kunnen worden gelenigd.

Ondertussen zal ook nagegaan worden hoe de bestaande wisselpakketten verder ingezet kunnen worden.

Om de behoeften aan wisselcollecties in kaart te brengen en iedereen de gelegenheid te geven over deze materie opmerkingen of suggesties te formuleren werd er een vragenlijst opgemaakt en verstuurd naar alle bibliotheken.

Om een globaal beeld te krijgen werd de vragenlijst opgedeeld in 6 vragen. Deze werden verder onderverdeeld in vragen met keuzemogelijkheden.

De bibliotheken kregen ook de kans om nog algemene opmerkingen toe te voegen.

1 Algemene informatie:

In totaal hebben we respons gekregen van **42 bibliotheken**.

Hieronder een overzicht van welke bibliotheken gereageerd hebben en hun mening geuit hebben omtrent de wisselcollecties:

Alveringem
Anzegem
Avelgem
Ardoois
Blankenberge
Damme
De Haan
Dentergem
Deerlijk
Diksmuide
Gistel
Heuvelland
Houthulst & Lo-Reninge
Ichtegem
Ieper
Ingelmunster
Izegem
Jabbeke
Knokke-Heist
Koekelare
Koksijde
Kortemark
Kortrijk
Kuurne
Langemark-Poelkapelle
Ledegem
Lendelede
Lichtervelde
Menen
Mesen
Moorslede
Nieuwpoort
Oostkamp
Oostrozebeke
Poperinge
Torhout
Veurne
VKBB-Luisterpunt
Waregem
Wielsbeke
Wingene
Zedelgem
Zonnebeke
Zwevegem

2 Resultaten evaluatieformulieren:

De vraag wordt steeds vermeld met de mogelijke antwoorden met het resultaat. Regelmatig zijn er enkele vragen uit de vragenlijst niet ingevuld, dit is te wijten aan het feit dat men geen mening heeft op de vraag.

Vraag 1: Ik maakte gebruik van de wisselcollecties van de provincie

Ik gebruikte wisselcollecties vooral	Aantal
- Uit financiële overwegingen	22
- Door gebrek aan expertise	8
- Door gebrek aan tijd	2
- Voor filialen of uitleenposten	12
- Andere	19 <ul style="list-style-type: none">- ter aanvulling van de bestaande, eigen collectie met andere titels (8)- ruimere collectie (te kleine collectie bij het opstarten van de bibliotheek) (2)- gevangenis- mogelijkheid om bepaalde collectie aan te bieden, te kijken of er interesse bestaat en dan eventueel over te gaan tot aankoop (vb. nieuwe marktsegmenten) (3)- om tijdelijke projecten (rond bepaald thema) uit te werken (3)- om de vrije bibliotheek in de gemeente te steunen- collectieonderdeel in de kijker- variatie- voor de omzetting naar braille en Daisy

--	--

Ik heb vooral interesse in volgende collecties	Aantal															
- Grootletterboeken	18															
- Luisterboeken	14															
- Stripverhalen jeugd	4															
- Stripverhalen volwassenen	9															
- Non fictie jeugd	8															
- Fictie jeugd	9															
- Adolescentenboeken	9															
- Non fictie volwassenen	14															
- Fictie volwassenen	11															
- Anderstalige fictie <table border="1" data-bbox="188 1216 751 1377"> <tr><td>Engels</td></tr> <tr><td>Frans</td></tr> <tr><td>Duits</td></tr> <tr><td>Spaans</td></tr> <tr><td>Andere</td></tr> </table>	Engels	Frans	Duits	Spaans	Andere	23 <table border="1" data-bbox="783 1216 1406 1469"> <tr><td>Engels</td><td>15</td></tr> <tr><td>Frans</td><td>12</td></tr> <tr><td>Duits</td><td>8</td></tr> <tr><td>Spaans</td><td>14</td></tr> <tr><td>Andere</td><td>- Italiaans (7) - Portugees (4) - Arabisch (1) - Russisch (2)</td></tr> </table>	Engels	15	Frans	12	Duits	8	Spaans	14	Andere	- Italiaans (7) - Portugees (4) - Arabisch (1) - Russisch (2)
Engels																
Frans																
Duits																
Spaans																
Andere																
Engels	15															
Frans	12															
Duits	8															
Spaans	14															
Andere	- Italiaans (7) - Portugees (4) - Arabisch (1) - Russisch (2)															
- Film – Dvd's	11															
- Muziek – Dvd's	5															
- Dvd's non fictie	7															
- Muziek cd's	3															
- Andere	- sprintercollectie (1) - grootletterboeken andere talen (1)															

Ik hield bij hoeveel keer de werken van wisselcollecties werden uitgeleend	Aantal: 17
---	-------------------

Ik hield <u>niet</u> bij hoeveel keer de werken van wisselcollecties werden uitgeleend	Aantal: 12
---	-------------------

Vraag 2: Ik maak gebruik van de wisselcollecties uit andere bron / organisatie

Ik maak gebruik van wisselcollecties uit andere bron / organisatie	Aantal
- Blinden – en Braillebibliotheek	5
- Samenwerking met een andere lokale bibliotheek	6
- Samenwerking met andere bibliotheken in samenwerkingsverband <input type="text" value="Voornaamste wisselcollectie"/>	<ul style="list-style-type: none"> - grootletterboeken (7) - muziekdvd's (3) - KJV-werken (1)
- Samenwerking met een andere organisatie (schoolbibliotheek, etc.) <input type="text" value="Soort organisatie"/>	/

Vraag 3: Ik maakte geen gebruik van wisselcollecties omdat...

Ik maakte geen gebruik van wisselcollecties omdat	Aantal (14)
- Ik geen enkele behoefte had aan wisselcollecties	5
- Ik niet wist dat dit aangeboden werd	1
- Ik het aanbod niet interessant vond	1
- De administratieve te veel werk vroeg	3
- De logistiek moeilijk organiseerbaar was	4
- Andere reden	<ul style="list-style-type: none"> - te korte termijn (vb. AVM materialen) (1) - laatste jaar niet door instap PBS (1) - plaatsgebrek (1) - wel interesse maar werd nooit structureel ingebouwd in de werking van de bibliotheek (1) - geen tijd gehad om intern een degelijk systeem op te zetten om alles vlotjes te laten verlopen (1)

Vraag 4: Hoe kunnen wisselcollecties in de toekomst best georganiseerd worden

Hoe kunnen wisselcollecties in de toekomst best georganiseerd worden	Aantal
- Ik vind wisselcollecties niet nodig	1
- Via een regionaal netwerk	10
- Provinciaal centraal gestuurd	26
- In afstemming op de schaalgrootte van de bibliotheek	5
- Op thema aangeboden via andere organisaties	7
- Andere manier	<ul style="list-style-type: none"> - kastklaar, met etikettering en RFID-tag, eenvoudig in te lezen bestand (1) - lokale collecties uitwisselen (1) - regionaal zal er te weinig afwisseling zijn binnen de collecties en bijgevolg te duur (1)

Vraag 5: De uitleentermijn van wisselcollecties (6maand) was...

De uitleentermijn van wisselcollecties (6 maand) was...	Aantal
- Goed	15
- Te lang of te kort, eerder	Kort: 14
- Andere opmerking	<ul style="list-style-type: none"> - uitleentermijn van 1 jaar zou beter zijn (9) - teveel administratief werk voor relatief korte periode (1) - afhankelijk van de omzetting naar braille of Daisy - keuze laten bij aanvraag pakket: 6 maand of 1 jaar - de uitleentermijn moet bespreekbaar zijn - de uitleentermijnen kunnen ook gemoduleerd worden in functie van het soort collectie (2) - afhankelijk soms is 6 maanden goed en andere keren liever minstens een jaar - bij bepaalde thema's (vb. kerst) is 3 maanden voldoende (2) - 1 jaar is ideaal, zo alle seizoenen en seizoensgebonden socio-culturele activiteiten worden doorlopen

Vraag 6: Indien nog verder wisselcollecties aangeboden worden dan gaat prioriteit naar...

Indien nog verder wisselcollecties aangeboden worden dan gaat prioriteit naar	Aantal															
- Grootletterboeken	17															
- Luisterboeken	19															
- Stripverhalen jeugd	5															
- Stripverhalen volwassenen	10															
- Non fictie jeugd	8															
- Fictie jeugd	8															
- Adolescentenboeken	9															
- Non fictie volwassenen	13															
- Fictie volwassenen	10															
- Anderstalige fictie	26															
<table border="1"> <tr><td>Engels</td></tr> <tr><td>Frans</td></tr> <tr><td>Duits</td></tr> <tr><td>Spaans</td></tr> <tr><td>Andere</td></tr> </table>	Engels	Frans	Duits	Spaans	Andere	<table border="1"> <tr><td>Engels</td><td>13</td></tr> <tr><td>Frans</td><td>12</td></tr> <tr><td>Duits</td><td>7</td></tr> <tr><td>Spaans</td><td>8</td></tr> <tr><td>Andere</td><td>- Italiaans: 3 - Portugees: 1 - Russisch: 2</td></tr> </table>	Engels	13	Frans	12	Duits	7	Spaans	8	Andere	- Italiaans: 3 - Portugees: 1 - Russisch: 2
Engels																
Frans																
Duits																
Spaans																
Andere																
Engels	13															
Frans	12															
Duits	7															
Spaans	8															
Andere	- Italiaans: 3 - Portugees: 1 - Russisch: 2															
- Film Dvd's	14															
- Muziek Dvd's	11															
- Dvd's non fictie	8															
- Muziek cd's	4															
- Andere	<ul style="list-style-type: none"> - sprintercollectie (1) - grootletterboeken Frans (2) - fictie jeugd, themagebonden prentenboeken (1) 															

Andere opmerkingen	
---------------------------	--

▪ Bib. Blankenberge:

- Er is een grote tevredenheid over de collecties en de samenwerking met de verantwoordelijke.
- De wisselcollecties zijn zeer interessant voor een uitleenpost om het aanbod te variëren.
- Met de wisselcollecties kunnen boeken aangeboden worden die anders niet zouden aangekocht worden.
- Vanuit de bib van Blankenberge worden er wisselcollecties ingelast in de bib van Zuienkerke maar met andere samenstelling.

▪ Bib. Heuvelland:

- De bibliotheek van Heuvelland zou het heel jammer vinden indien de wisselcollecties wegvallen. Het lezerspubliek reageerde heel enthousiast want de wisselcollecties waren heel kwalitatief en de samenwerking met Andree Desmet was heel goed.

Voor kleine bibliotheken zijn wisselcollecties een meerwaarde en het zou heel jammer zijn mocht dit wegvallen. Kleinere bibliotheken kunnen een steuntje best gebruiken.

Dankzij de Provincie hebben ze in het verleden enkele heel kwalitatieve projecten kunnen aanbieden aan het publiek zoals het verhalencircuit met 'Van stoel tot stoel' en de wisselcollecties.

De bibliotheek hoopt, en met hen waarschijnlijk vele andere kleine West-Vlaamse bibliotheken, dat de wisselcollecties kunnen blijven bestaan.

Waarom niet de wisselcollecties reserveren voor bibliotheken in West-Vlaamse gemeenten met een kleiner werkgebied?

▪ Bib. Houthuls & Lo-Reninge:

- Collecties met gewone courante materialen zijn volgens de bibliotheek niet nodig. Volgens hen zouden deze moeten aangeboden worden via de eigen bibliotheek.
- Als er dan toch nog wisselcollecties aangekocht worden, dan zou men kiezen voor bepaalde materialen die normaal gezien niet, of in beperkte mate in de bib aanwezig zijn doordat ze te duur zijn (bvb kunstboeken, dvd's met opera's...) of toch iets minder populair zijn (vb. cd's met jazz, folk, blues...). Misschien kunnen hier themacollecties aangekocht worden om speciale acties te doen rond de nieuwe muziekgenrefolder die in aantocht zijn.

▪ Bib. Izegem:

- De bibliotheek is heel tevreden over de samenwerking met verantwoordelijke Mevr. Desmet: correct, snel en efficiënt.
- Wisselcollecties zijn vaak interessant om een nieuwe drager "uit te proberen", om te zien of iets aanslaat vooraleer zelf te investeren
- In het verleden werkte de bibliotheek ook samen met de bibliotheken van Antwerpen en Gent voor het ontlenen van wisselcollecties "Russisch".
- Onlangs vroeg de bibliotheek een collectie luisterboeken aan voor blinden en slechtzienden (daisyboeken)

▪ Bib. Koekelare:

- Als de wisselcollecties op provinciaal niveau georganiseerd zouden worden, zou het een interessant middel kunnen zijn om de kleinere bibliotheken te laten kennismaken met de nieuwe media die aan het opkomen zijn. Hierbij denkt men onder andere aan de "Blue Ray Disc" en i-tunes. Het kan zo ook een test zijn voor de bibliotheken om te zien of er effectief respons is op het nieuwe aanbod.
- Deze media zijn of worden razend populair. Blue Ray zal uiteindelijk zelfs de DVD vervangen, zoals de DVD de VHS heeft vervangen.

▪ Bib. Lendeledede:

- De bibliotheek zou het verschrikkelijk jammer vinden als het systeem van wisselcollecties - zoals het tot nu toe gebeurt - zou opgeheven worden. Voor kleine bibliotheken is dit voor onschatbare waarde. De dienstverlening zoals dit tot nu toe gebeurde, verliep vlot en correct. Van de bibliotheek hoeft er niets te veranderen. Schaf de wisselcollecties aub niet af!

▪ Bib. Oostkamp:

Indien mogelijk wil de bibliotheek graag delen van de wisselcollecties definitief overnemen, wegens het grote succes. Graag bij de collecties ook een lijst waar je de boeken uit de collecties zelf kan aankopen.

▪ Bib. Wingene:

In de regio Tielt wordt voor 2008 een wisselpakket strips voor volwassenen (manga en graphic novel) aangekocht en onderling zal er uitwisseling gebeuren. Dat betekent dat de bibliotheken volledig zélf instaan voor hun wisselcollectie (aankoop, verwerking, distributie...). Het is positief dat men flexibel kan zijn. Daarnaast is het ook wenselijk dat de provincie haar rol blijft spelen ingeval gemeentelijke bibliotheken beknot worden in hun financiële middelen (en personeel).

▪ Bib. Langemark-Poelkapelle:

De bibliotheek hoopt dat er een aanbod blijft bestaan. Als kleine bibliotheek bieden de wisselcollecties de mogelijkheid om speciale dingen die men wegens financiële en / of plaatsredenen niet aankopen, toch tijdelijk in de bib krijgen en daardoor een afwisselend aanbod te scheppen.

▪ Bib. Avelgem:

Sinds RFID maakte de bibliotheek geen gebruik meer van de wisselcollecties (vanwege het niet aanwezig zijn van een tag in de materialen).

▪ Bib. Jabbeke:

Wisselcollecties zijn een ideaal instrument voor de kleinere bibliotheken om zonder risico deel te nemen aan de nieuwe segmenten van de markt. Men denkt aan grootletterboeken en luisterboeken. Alvorens te investeren in een eigen collectie kan d.m.v. wisselcollecties nagegaan worden of er vraag of interesse is naar het nieuwe aanbod.

De eigen lezers zijn aangenaam verrast met het plotse aanbod van een ruime collectie, daar waar bij de opbouw van een eigen collectie het aanbod omwille van beperkte financiële middelen slechts langzaam kan worden opgebouwd.

Wisselcollecties zijn een verrijking voor de beperkte middelen van kleinere bibliotheken! Men hoopt dat alternatieven worden uitgedacht om bibliotheken een duwtje in de rug te blijven geven.

▪ Bib. Wielsbeke:

- Jammer dat de collectie 'sinterklaas' en 'kerst' niet meer zal kunnen gebruikt worden dit jaar.

- De vele collecties waren een gevarieerde uitbreiding op het boekenbezit.

- Sommige collecties lokten lezers uit andere bibliotheken door een soort mond – aan – mondreclame. Hierbij denkt men bijvoorbeeld aan de boeken uit de collectie hobby, life-style...

- Wisselcollecties van de provincie zijn een noodzaak voor kleinere bibliotheken.

- Een "pluim" voor Andrée Desmet: prachtige collectiesamenstelling, contacten, alles wordt in goede banen geleid... Wij hopen op een spoedig alternatief , dat optimaal functioneert zoals de voorbije jaren.